

Aftenposten 2/7-1948 00193

Lagtinget hevder sin verdighet

Godtar ikke Løbergs benkeforslag, og loven om frigivelse av landssvikfanger etter halvsoning må til ny behandling i Odelstinget

Som ventet oppsto det en lang debatt i Lagtinget da det i formiddag tok fatt på behandlingen av Odelstingets vedtak til lov om frigivelse av landssvikfanger etter halvsoning. Debatten kom i første rekke til å dreie seg om Løbergs meget omstridte benkeforslag. Talere av alle partier fremholdt at denne tilføyselen til unntaksbestemmelsene var så uklart formet at Lagtinget ikke kunne la lovvedtaket passere uten anmerkning. Justisministeren, statsråd Gundersen mente imidlertid at det ville kunne la seg gjøre å praktisere loven i den vedtatte form, hvis man tolket den etter den mening man må anta Løberg har hatt med sitt forslag.

Like før middagspausen nådde man fram til votering. Et forslag av Svalastog (kr. f.), om at Odelstingets vedtak bifalles med unntagelse av den tilføyselen loven fikk ved at Løbergs benkeforslag ble vedtatt, ble bifalt med 18 mot 17 stemmer. Dette innebærer at saken kommer opp til ny behandling i Odelstinget mandag, og Stortinget kan nalet så ikke ta sommerferie fra i morgen.

igjen til høsten, og med den fortolkning justisministeren hadde gitt Løbergs forslag, ville han stemme for vedtaket.

BAE (H.), KRISTIANSUND,
behandlet i sitt innlegg den rent formelle side av saken, og hevdet at benkeforslaget som var vedtatt av Odel-

Oscar Olsen (v), Kristiansand,
beklaget det oppjagede tempo i Stortingets arbeid før ferien. Lagtingets medlemmer har ikke hatt skikkelig tid til å vurdere Odelstingets vedtak, til tross for at det er nettopp på dette område Lagtinget har sin oppgave. Jeg har i det hele tatt en beklemmende følelse av at hensynet til Stortingets tid får spille en altfor stor rolle, så taleren, som erklærte å måtte stemme for tilbakesendelsesforslaget.

Løberg har ikke noen fyllestgjørende begrunnelse for sitt forslag. Han sier imidlertid at han gjerne ville tatt også angivere med, men at en slik bestemmelse ville bli altfor vanskelig å praktisere. Med dette argument slår han etter mitt skjønn sitt eget forslag i hjel.

Jenssen (k), Sarpsborg, kunne ikke være med på å ta ansvar for en lov som var så uklar. Det samme syn hevdet Konrad Knudsen (a), Buskerud, som ikke var blitt overbevist av statsrådets argumentasjon. Det går ikke an å si at man vedtar lovforslaget for ikke å forsinke Stortingets arbeid.

Statsråd Gundersen fant å måtte gjenta en del av sine uttalelser fra det første innlegg, som var blitt misforstått av en rekke talere. For øvrig fastholdt han sine uttalelser, og gjentok at man kan løse problemet uten å forsinke Stortingets arbeid ytterligere.

Svalastog (kr. f), Telemark, så lovvedtaket som en stor vinning, og fant grunn til å takke justisministeren for at forslaget var fremmet. Setter vi forbrytelsestempel på alle dem som hade sitt navn i NS' kartoteker, gjør vi oss skyldig i en urettferdighet.

En beklagelig feil var det riktignok at Løberg fikk vedtatt det forslag han kastet fram under debatten. Jeg vil fremsette forslag om at Odelstingets vedtak blir godkjent, men at punkt c) i paragraf 1 går ut, sluttet Svalastog.

**JUSTISMINISTEREN,
STATSRÅD GUNDERSEN,**
fant det nødvendig på ny å slå fast at
Fortsatt side 2, spalte 6.
(Lagtinget —)

inget, var så uklart formet at det ville gjøre det umulig å praktisere loven.

— Lagtinget kan umulig gå med på statsråd Gundersens fortolkning, sa han. Edt ville være å svikte den oppgave som rent konstitusjonelt er pålagt oss, om Lagtinget lot et odelstingsvedtak som er så uklart formet, passere upå-talt. Justisministeren hadde bedt om en fortolkning av vedtaket slik som Lagtinget oppfattet det, men taleren kunne ikke innse at det Lagtingets oppgave å tolke hva et enkelt medlem av Odelstinget hadde ment. Vi kan ikke på noen måte gå med på å vedta et lovforslag som må praktiseres stikk i strid med dets ordlyd. Bae anså det derfor ubetinget nødvendig at vedtaket ble sendt tilbake til Odelstinget.

Røiseland (v), Vest-Agder, pekte på at hele rettsoppgjøret var lagt for bredt an, — så bredt at det var helt ugjærlig å gjennomføre det fulkomment rettferdig. Vi straffer ikke folk for å straffe dem, sa han. men for å søke å oppnå en omskolering av forbrytternes mentalitet. Dette veide etter talerens mening så sterkt, at man allerede nu burde revidere rettighetstapene som så mange landssvikere var idømt. U fra dette syn hilste Røiseland velkommen det lovforslag som i dag var til behandling.

Taleren kom deretter inn på selve utformingen av Løbergs forslag, som fra Odelstingets side var så uklart utformet at Lagtinget ikke kunne gå med på å vedta det. Dersom det skal kunne praktiseres, må det jo leses annerledes enn det er skrevet. Taleren ville derfor stemme for tilbakesendelse.

Tveidt (v.), Hordaland, ville stemme for odelstingsvedtaket, selv om han ikke var enig i alle punkter. Løbergs forslag var riktignok uklart formet, sa han, men etter den fortolkning justisministeren har gitt, skulle ikke Lagtinget behøve å nære frykt for å vedta det.

Svarstad (kr. f.), Hordaland, mente at rettsoppgjøret er lagt for bredt an. Hva det foreliggende lovvedtak angikk hadde han gjerne sett at lovens 8-års grense var satt til 12 år.

Når det gjelder Løbergs forslag, er det så utflytende og uklart at jeg ikke kan stemme for det, uttalte han. Det er riktig som det er sagt at det vil gå ut over Lagtingets verdighet om vi vedtar det.

Odelstingets vedtak ble forsvart av Hognestad (a), Rogaland, og Løbak (a), Hedmark, som ikke var i tvil om at bestemmelsen i § 1, pkt. C, kunne la seg praktisere med rimelighet. Ingen kan være i tvil om meningen og hensikten.

Løbak tok fatt i en uttalelse av Svalastog, som hadde talt om landssvikerne som «våre forfulgte landsmenn». Skal det synet vinne innpass, da ser jeg med bekymring på de konsekvenser det kan få for det fremtidige syn på den slags forbrytelser.